

Hensigt at benytte en saadan Udvei. Atter og atter er det stadigt forsøgt mod Følketings Flertals Anstuelser. Jeg husker, at der for nogle Aar siden af en varm Ven af Befæstningsagen blev i Bladet „Vort Forsvar“ fremsat den Betragtning, at det desværre maatte anses for at være en Umulighed at komme til en Ordning af Sagen under det nuværende Ministerium eller kort sagt, at det nuværende Ministerium, som ogsaa dengang var ved Roret, var en absolut Hindring for, at der overhovedet blev gjort Noget for Danmarks Forsvarssag, og denne Anstuelse er jeg tilbøielig til at tro, at adskillig flere af Forsvarssagens varmeste Venner have næret. Om denne maaeste mere om sig grebende Tanke har bevirket, at den høitærede Krigsminister eller Regjeringen i sin Helhed er kommen til det Resultat, at det vilde være bedst at begynde det paa egen Haand for dog at vise, at der kunde blive gjort Noget for Forsvarssagen, uagtet dette Ministerium blev siddende ved Roret, veed jeg ikke, men man kan, tror jeg næsten, have Ret til at have en saadan Formening. — I det Hele taget er jeg af den bestemte Anstuelse, at selv om der fra enkelt Side, fra den Side, man nu særlig nærmest kalder Høire, eller af de Medlemmer af Samfundet, der interessere sig stærkt for og tro, at se et Held for Landet i Kjøbenhavns Befæstning, navnlig Landbefæstningen, antages at udrettes noget Godt ved at gaa frem paa den Maade, som stet er, forekommer det mig dog at være soleklart, at en Befæstning eller kort sagt Foranstaltninger, der ere trufne paa en saadan Maade, som stet er, med Hensyn til den kjøbenhavnske Landbefæstning, umulig kunne antages at være til virkelig Held og Gavn. Jeg veed nok, at den ærede Krigsminister har jagt under disse Forhandlinger, at naar Farens Dieblit er for Haanden, spørger Soldaten ikke, hvor Vaabenet, Rationerne eller Befæstningen i det Hele taget er kommen fra, hvorledes de ere bragte til Veie. Saa, mener Ministeren, vil det være nok, naar man bare har Noget, Soldaten er saa lige glad, paa hvilken Maade det er bragt til Veie. Det er dog høist sandsynligt, at Ministeren ogsaa i den Henseende befinder sig noget i Wildfarelse. Lad være, at i Diebliffet har Soldaten vel snar nok Tid til at overveie, hvorledes dette eller hint er stæffet til Veie, men jeg tror at være aldeles sikker paa, at forud — og der gaar dog i hvert Fald en lille Tid, inden man staar overfor den afgjørende Katastrofe — forud for denne vil det have betydelig Indflydelse paa Mændene i Armeen, om der er der den Forvisning til Stede hos

Alle, saavel de Laveste som de Høieste i Armeen, om de Forsvarsforanstaltninger, som skulle benyttes af Armeen, at de ere bragte til Veie paa fuldt lovlig Vis, paa fuldt lovlig Overenskomstmåde med Bevillingsmyndigheden, eller, som her er Tilfælde, om Anlægget af disse Ting er stet paa en Maade, der synes at staa i Strid med hele vor Forsatnings Grundtante. Jeg tror ganske sikkert, at det, der kaldes moralsk Tøvelse, ogsaa i Armeen har stor Betydning. Og man kan være vis paa, at det vil have en svækkende Indflydelse i det Hele taget, saa snart der er Misnøie, og denne Misnøie er i ikke ringe Grad til Stede, ei blot hos den civile Befolkning, hos Bølgene omkring i Landet, men ogsaa hos en stor Del af Armeens Personale. Jeg hører ikke til dem, som Ingenting vil have gjort, jeg har tidligere været med til at anbefale en Plan, der fordrer ikke ganske Udgifter. Jeg kan gaa med til noget Signende endnu, men den Maade, hvorpaa Kjøbenhavns Landbefæstning er begyndt og i det Hele taget den Plan, der er begyndt efter, har aldeles ikke mit Bifald og vil ikke faae det; skulde vi have noget Haab om eller skal der være nogen Mulighed for at naae til en Overenskomst om Noget, hvad Forsvaret og Befæstningsagen angaar, antager jeg det for absolut nødvendigt, at den høitærede Minister ændrer det Grundlag, han har foreslaaet os. Ganste vist har han sagt, at han ikke kunde ændre Noget paa det, inden han faae, hvad Thinget vilde gjøre, men paa den anden Side har han dog ladet skine igjennem Antydninger af, at han maaeste vilde være tilbøielig til at gaa ind paa et andet Grundlag. Nu vel, er det Tilfældet, da vil der forhaabentlig i det Udvalg, som jeg antager vil blive nedsat angaaende Sagen, blive Veilighed til at forsøge, hvorvidt det er muligt at naae en Overenskomst paa en anden Maade, thi det, der foreligger, det tror jeg ikke alene vil være umuligt at naae en Overenskomst om, men jeg anser det tillige for saa beklageligt og saa uheldigt, som jeg har nævnt i det Hele, saa jeg tror, der ikke er Grund til at antage, at Overenskomst derom vil lykkes. Sagen har jo været for saa tid, at det vil være heldigt, tror jeg, om den en Gang maatte komme til en fornøftig Afslutning, men, som sagt, paa den Maade, det her er foreslaaet, tror jeg ikke, det vil ske. Det skulde visstelig glæde mig, om det efter de mange frugtesløse Forhandlinger og den megen Strid, der har været paa dette Punkt, tilsidst maatte lykkes at komme ud over Sagen paa en fornøftig og taalelig